

N:o 147.

Af Herr V. Ekenman: Angående tillägg till 3 § 1 mom. Skiftes stadgan.

En utaf mig vid sistlidna års riksdag väckt motion, åsyftande förändring i 3 § 1 mom. Skiftesstadgan, blef af Riksdagen afslagen, men som jag har anledning tro att detta afslag i icke ringa mån var föranledt af otillräcklig utredning af den fråga som sålunda förelåg, vågar jag redan nu förnya mitt förslag, mer fullständigt motiveradt.

Efter det att under senare åren likartade domslut rörande förståndet af 3 § Kongl. Skiftesstadgan den 9 November 1866 af Högsta domstolen meddelats, torde kunna antagas att våra domstolar ej vidare extendera tolkningen af denna paragraf så, att vid skiftesförrättning för grustägt eller annat ändamål afsatt jord, sedan sådan förrättning vunnit fastställelse, må delas, med mindre än att alla jordegare inom skifteslaget om sådan delning äro ense.

Dessa vid skiften — icke allenast laga skiften utan äfven enskiften, äfvensom sådane storskiften, som i sammanhang med laga skifte vunnit fastställelse, — afsatta samfälligheter hafva emellertid en vida större betydelse, än man i allmänhet föreställer sig. Vid ifrågavarande förrättningar hafva nemligen icke sällan lemnats oskiftade ganska betydliga jordområden ej allenast för något gemensamt behof, såsom t. ex. grustägt, utan äfven understundom af icke någon som helst uppgifven anledning, hvadan återstår att antaga, det besparing i skifteskostnaden varit enda syftet. Man afsatte sålunda för erkända behof vida mer jord än som erfordrades, och icke sällan förekommer, att skogs- eller betesmark af hundratals tunnlands vidd lemnats såsom skifteslags samfällighet.

Det är mig möjligt att styrka dessa mina uppgifter med åtskilliga rättsfall; jag skall för närvarande anföra endast ett, det nemligen, som angifves af Kongl. Maj:ts nådiga dom den 26 Februari 1879, deraf jag tillåter mig här anföra följande: "Enär, efter det inom Kälens utgods storskifte egt rum, delegarne vid åren 1845 — 1849 förrättadt laga skifte öfverenskommit, att skogen ej skulle delas längre i

söder än bortom Storbackmyran, då en rät linie tvärs öfver skogen från Björnå rå till Gimskilnaden bestämde delningens slut, och att den återstående delen komme att begagnas på det sätt, att den förut uppgångna skilnadslinien emellan Finsta Kälen och den öfriga Käla-skogen komme att följas och hvar och en hölle sig på sina skiften eller på den samfällighet, till hvilken han hörde, samt den sålunda undantagna skogen blefve från skiftet utesluten; alltså och då berörda laga skifte är vordet af egodelningsrätten fastställt samt följaktligen storskiftet i de delar, hvilka vid laga skiftet lemnats orubbade, numera torde böra tillerkännas samma vitsord, som om det i sammanhang med laga skifte verkstälts, pröfvar Kongl. Maj:t rättvist, jemlikt 3 § Skiftesstadgan, förklara att ifrågasatta laga skifte (å förutnämnda samfälda mark) icke må mot någon delegares bestridande ega rum“.

Med befolkningens tillväxt och jordens nu ökade värde inställer sig nödvändigheten att dessa samfälligheter, då de äro större än behovet kräfver eller alldeles obehöfliga, få delas. Som emellertid en enda delegare, enligt här ofvan angifna lagtolkning, kan hindra sådant, samt den fråga, som här föreligger, är för jordbrukets utveckling af stor betydelse, vågar jag i öfverensstämmelse med andemeningen i Skiftesstadgan, genom hvilken lagstiftaren oförtydbart åsyftat, ej blott att meddelad fastställelse å förrättad delning skulle betrygga eganderätten för framtiden, utan äfven såsom regel, att all inom skifteslaget befintlig jord skulle delas, härmed vördsamt föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta,

att till 3 § 1 mom. Skiftesstadgan göres följande tillägg:
delegare dock obetaget att i laga ordning söka och erhålla sin egolott ur skifteslags samfällighet utbruten, vare sig ur hela, i fall den såsom sådan äro behöflig, eller den del deraf, som öfverskjuter verkliga behovet.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1881.

Victor Ekenman.

Häruti instämma:

<i>F. Andersson,</i> från Skaraborgs län.	<i>J. Bengtsson,</i> från Hallands län.	<i>S. Magnusson,</i> från Skaraborgs län.
--	--	--

<i>And. Suneson</i> i Bossgården, Skaraborgs län.	<i>A. Svensson</i> i Edum, Skaraborgs län.
--	---